

SZILÁGYI SÁNDOR LEVELEZÉSE.

Az 1899-ben, hetvenkét éves korában elhunyt SZILÁGYI Sándor kerek ötven esztendőn át szolgálta a magyar irodalom, tudományosság és közművelődés ügyét. A szabadságharc kezdete után — huszonegyéves ifjú korában — munkatársává lesz a Pesti Hírlapnak s az Életképeknek, az önkényuralom elején pedig ő kísérel meg legelőször irodalmunk szétszórt, jórészt bújdosásban élő munkásainak egybegyűjtését és szóhoz juttatását a *Magyar Emléklapok*, *Magyar Írók Füzetei*, *Pesti Röplvek* és *Nagyenyedi Album* című vállalatokban. 1852-ben Kecskeméten, a következő évben pedig Nagykovácsán tanárságot vállal, s az utóbbi helyen tagjává lesz ama híres, «nagy» tanári karnak, melynek ARANY János, SZÁSZ Károly, MENTOVICH Ferenc, BALLAGI Mór, SALAMON Ferenc, SZABÓ Károly és TOMORI Anasztáz voltak kitünőségei. A kiegyezés évében báró EÖTVÖS József titkárrá nevezi ki minisztériumában, majd megbízást nyer a történelem tanítására a Ludovika Akadémián. A Magyar Tudományos Akadémiának 1857 óta levelező, 1873 óta rendes tagja. 1875ben a Magyar Történelmi Társulat titkárává lesz, s ettől fogva negyedszázadon át a Társulat életének fő irányítója s tudományos munkálatainak fő szervezője.¹ 1878-tól haláláig a budapesti Tudományos Egyetem könyvtárának igazgatója. S közben hosszú időn át helyet foglalt a Heraldikai és Genealogiai Társaság elnökségében is.

E sebtében vázolt életrajzból is nyilvánvaló, hogy SZILÁGYI Sándor szellemi életünknek a szabadságharctól a milléniumig terjedő időszakában maga is derekasan kivette a részét a tudományos munkából,² s azonfelül legtöbbször olyan középponti

¹ Erre vonatkozólag J. LUKINICH Imre művét: *A Magyar Történelmi Társulat története*, Bp. 1918.

² Munkásságának kimerítő bibliográfiáját DÉZSI Lajos állította össze

helyeket töltött be, melyeken alkalma nyílt mind a legkitünőbb szakerőknek nagy feladatok együttes megoldásában való egyesítésére, mind pedig fiatal tehetségek törekvéseinek istápolására és irányítására.

Kivált a Magyar Történelmi Társulat nagyjelentőségű kezdeményezései és érdemes vállalatai fűződnek SZILÁGYI Sándor nevéhez és dicsérik lankadatlan munkabírását és páratlan szervező képességét. A Társulat nagymultú folyóiratát, a *Századok*-at — melyet az 1875. évfolyam 8. füzetétől kezdve szerkesztett — ő virágoztatta fel. A *Történelmi Tár* című évnegyedes folyóiratot is SZILÁGYI indította meg, s az azóta hosszú, értékes sorozattá kiépült *Magyar Történelmi Életrajzok* című vállalatnak is ő volt tervezője és gondozója. Végül élete alkonyán a hazánk ezeréves fennállásának megünneplésére szánt, tíz kötetre terjedő díszkiadványban, *A magyar nemzet történeté*-ben egyesítette közös munkában a magyar történetírók régibb és új nemzedékének legjelesebbjeit. Mind e tudományos vállalkozások megszervezésében, s általán a «dolgoztatás» művészetében SZILÁGYI Sándor valódi vezéri temperamentumnak bizonyult. A maga nemzedékének történetírói kiválóságaival állandó baráti viszonyt tartott fenn, a fiatal tehetségek pedig jóakaró mesterüket tisztelték benne; ezek sorából ideiktathatjuk THALLÓCZY Lajos, FEJÉRPATAKY László, KÁROLYI Árpád, SCHÖNHERR Gyula, ÁLDÁSY Antal és SZÁDECZKY Lajos nevét.

Természetes, hogy előbb az irodalmi élet férfiaival, majd szaktudománya művelőivel, munkássága teljes félszázadán át, kiterjedt levelezést is folytatott. A SZILÁGYI gondozásában megjelenő vállalatok, valamint a Magyar Történelmi Társulat egész munkarendje sűrű levélváltásra adtak alkalmat. S mert munkatársai legtöbbször meghitt baráti viszonyban állott: a címére küldött levelek igen gyakran tartalmaznak értékes személyi adalékokat. De nem csekélyebb e levelek tárgyi fontossága sem. A történet-

írás témérdek téma- és módszerkérdése merül fel bennük, a kutatómunka egész anyagkomplexuma.

SZILÁGYI Sándor igazi tudományos érzékére és ítéletére vall az is, hogy levelezését gondosan megőrizte, annak foglalatát emlékirat-jellegű munkáiban maga is sűrűn felhasználta, másoknak is szívesen rendelkezésére bocsátotta, halála után pedig az egész gyűjteményt a Magyar Történelmi Társulat kapta örökségképen.

A sokezer darabra rugó levelestár — minthogy az azt öröklő társulat megfelelő irattárral nem rendelkezik — FEJÉRPATAKY László közvetítésével a Magyar Nemzeti Múzeum épületének földszinti raktárhelyiségében nyert ideiglenes elhelyezést. Ily módon azonban nem válhatott a tudományos kutatómunka közkincsévé, holott adományozója nyilván annak szánta.

E meggondolás bírta rá ez év folyamán az Országos Széchényi Könyvtár új igazgatóját — SZILÁGYI Sándornak a Magyar Történelmi Társulat titkári székében utódát —, hogy módját keresse a ritka értékű gyűjtemény szakszerű feldolgozás és megfelelő elhelyezés által való hozzáférhetővé tételének. E feladat elvégzésére leghivatottabbnak a vezetése alatt álló nagy országos könyvtár ígérkezett, melynek hatalmas darabszámú és jelentékeny tudományos értékű Irodalmi Levelestárát ez a becses levélananyag méltó módon gazdagíthataná.

A Magyar Történelmi Társulat vezetősége nagy megértéssel és önzetlen áldozatkészséggel fogadta az indítványt és 1924 május hó 28-án tartott igazgatóválasztmányi ülésében egyhangúlag hozzájárult, hogy a gyűjtemény a Társulat örök letéteként az Országos Széchényi Könyvtár kéziratosztályában helyeztessék el.

E határozat értelmében könyvtárunk átvette a nagyértékű letétet s annak darabjait Irodalmi Levelestárunk szokásos betű- és időrendi módszere szerint rövidesen feldolgozza. A gyűjtemény összefüggő voltát s önmagában zárt egészét nem kívánjuk megbontani s feldolgozás után *Szilágyi Sándor levelezése* megjelöléssel különálló csoportul illesszük be Irodalmi Levelestárunkba. A misilis levelek e gazdag gyűjteményében JÓKAI Mór, FALK Miksa, PULSZKY Ferenc és ABONYI Lajos levelezése után ez lesz az ötödik

külön felállított csoport. Az is magától értetődik, hogy a Magyar Történelmi Társulat tulajdonjogát a gyűjtemény minden egyes darabján külön bélyegzővel tüntetjük fel.

A hatalmas levélkollekció darabjainak szakszerű meghatározása, elrendezése, megcédulázása s a levélírók szerint való borítékolása nyilván hosszabb időt kíván. A nemrég megkezdett munka ezideig csupán arra szorítkozhatott, hogy az anyagot a levélírók betűrendjébe sorakoztassa s a gyűjtemény «Vegyesek» felírású, több száz darabot felölelő kötegenek anyagát a betűrendbe beossza s a csonka-aláírású darabok küldőit a lehetőség szerint megállapítsa s az együttesbe beiktassa.

A feldolgozás munkájának e stádiumában annyi mindenesetre máris megállapítható, hogy ez a letétanyag Irodalmi Levelestárunknak évek hosszú sora óta legnagyobb arányú és értékű gyarapodását jelenti. Benne hazánk szellemi életének öt évtizedre kiterjedő és tudományos munkavégzésben szinte páratlanul gazdag korszaka tükröződik, a szabadságküzdelmet megelőző évektől csaknem a századfordulóig. A sorozatban helyet foglaló levélírók száma meghaladja a hatszázat, a levelek darabszáma pedig a hétézret. Egyes levélírók — kivált a történettudomány művelőinek sorából — hét-nyolcszáz levéllel is szerepelnek a gyűjteményben, úgy hogy pályájuk legkülönbözőbb állomásain találkozhatunk személyi és tudományos vallomásaikkal és terveikkel. Az is bizonyos már az első, futólagos átlapozás után is, hogy a gyűjteményben igen nagy számban akad olyan levél, melynek szószerint való közzététele múlhatatlan feladata lesz a történet- és irodalomtudomány munkásainak. S még távolabbeső területek kiválóságai — a XIX. század második felének képzőművészeti, zenei és színházi nagyjai — is szép számban vannak képviselve a levélírók névsorában.

S végül megemlítjük, hogy a kötegekből kerültek elő olyan darabok is, melyek nem missilis levelek, hanem egy-két lapra terjedő feljegyzések, szépirodalmi kéziratok, stb. Ezekből a gyűjtemény felállítása alkalmával a levelezésanyag végén külön irodalmi analecta-csoportot fogunk alakítani, mint ahogy ez a fentebb megemlített régibb önálló levelestáraink feldolgozásánál is történt.

Kéziratosztályunk levelesgyűjteménye eddig is a mult évszázad második felének irodalmi és tudományos életével kapcsolatos forrásanyagban volt leggazdagabb. Ezt most SZILÁGYI Sándor levelezése pompásan egészíti majd ki, s ha a közelebbi évek során könyvtárunk nagyérdemű volt tisztviselőjének, id. SZINNYEI Józsefnek terjedelmes és becses gyűjtése, valamint a nemrégiben megszerzett ponori THEWREWK Emil-féle hagyaték is részletes feldolgozást nyer: Irodalmi Levelestárunk hova-tovább valóban hű tükre lesz az «új Magyarország» élénken lüktető, kezdeményezésekben és eredményekben egyaránt gazdag szellemi tevékenységének.

Ezúttal itt, könyvtárunk közlönyében, csak általánosságban kívántunk képet adni gyarapodásunknak egyik legnevezetesebb tételéről. S hogy e levelezés gazdagságáról minden ismertetésnél szabatosabb fogalmat nyujthassunk, végezetül ideiktatjuk a gyűjteményben szereplő levélírók teljes névsorát, nevük mellett feltüntetvén egyszersmind leveleik darabszámát is. Összeállításunk a feldolgozás munkájának mai állapotában pontos és hiánytalan s az alábbi jegyzék mintegy a gyűjtemény első katalógusának tekinthető. E részben azonban hangsúlyoznunk kell, hogy a tüzetes feldolgozás során ez egybeállítás adatai némi csekélyebb módosulásokat szenvedhetnek. Az első csoportosítás alkalmával külön kerülhettek egyes olyan darabok, melyek a megcédulázás során azonosítandók lesznek, vagy — kivált az önkényuralom éveiből származó daraboknál — az esetleg alkalmi névaláírással ellátott levelek egyike-másika is talán csak később lesz a valószínűleg megfelelően megfejthető és helyes sorrendbe iktatható. A darabszámokba pedig egyszerű megoldás során mindig csúszhatnak hibák; ezek azonban majd a feldolgozáskor, a levelek pontos keltezését is nyilvántartó katalógus cédulák elkészítése alkalmával egytől-egyig kiküszöböltetnek.

Ezekkel a fentartásokkal egyelőre a következőkben adjuk a nagyméretű letétanyag ideiglenes lajstromát:

Ábel Jenő	5	Bartalus István ...	1	Concha Károly ...	1
Ács Sarolta	1	Battlay Imre	1	Conrad (?)... ..	1
Ács Zsigmond	1	Batthyány József... ..	3	Csánki Dezső	8
Acsádi Ignác	6	Batthyány Józsefné	2	Csaplár Benedek ...	3
Ádám Gerzson	22	Bay Ilona	187	Csasz Lajos	1
Ágai Adolf	1	Beke Antal... ..	18	Csengery Antal	21
Áldásy Antal	12	Beksics Gusztáv ...	1	Cserna Károly	10
Áldor Imre	6	Benczédi Gergely... ..	1	Csernátoni Gyula... ..	2
Alexander Bernát... ..	1	Benczúr Gyuláné... ..	7	Csontos János	5
Ambró Béla	1	Benedek Elek	1	Csösz Imre	3
Ambrus Mór	1	Benedek József	1	Czakó Zsigmond... ..	1
Angyal Dávid	31	Benkó Imre	4	Czelder Márton	5
Antalfi János	15	Beöthy Zsigmond ...	2	Czipott György	1
Apafi Károly... ..	1	Beöthy Zsolt	5	Czobor Béla	1
Apor (G.)	6	Bérczi Károly	2	Dániel Gábor... ..	2
Apór Károly	1	Berde Áron	1	Deák Farkas	5
Apponyi Sándor gr.	21	Berecz Károly	1	Deák Lajos	16
Arany János	1	Bering Péter	2	Dedek Crescens	
Arany László	5	Bernáth Gáspár	5	Lajos	1
Arany Lászlóné	1	Bernolák Károly	1	Degré Alajos... ..	1
Armeth, Alfred	7	Berzeviczy Albert ...	11	Delisle, L.	1
Ary Ödön	1	Berzeviczy Egyed... ..	11	Demeter Károly... ..	3
Baán Gáspár... ..	1	Beszédes Sándor... ..	1	Demjén László	2
Badics Ferenc	3	Bethlen Lajos	2	Demkó Kálmán	17
Baksay Sándor	2	Bethlen Miklós	4	Densusianu, Nic. ...	2
Balázs Ferenc	13	Bod Péter	2	Déry Béla	2
Ballagi Aladár	1	Bodola Lajos	2	Dessewffy Emil gr.	5
Ballagi Károly	1	Bodonyi Nándor	1	Dessewffy Sándor	2
Ballagi Géza... ..	14	Bodor Cornélia	11	Dévay József	2
Ballagi Malvin	1	Boncz Ödön	5	Devecis Ferenc	1
Ballagi Mór	4	Bonitz Ferenc	1	Dézs Lajos	18
Balogh Antal	6	Boppe, A.	3	Dobsa Lajos	3
Balogh Tihamér,		Bordás Gyula	1	Domanovszky Endre	3
Almási	1	Boross Mihály	1	Domanovszky Sán-	
Bánffy Simon	3	Botka Tivadar	2	dor	1
Bánffy János	1	Brassai Sámuel	3	Domján István	2
Barabás Domokos... ..	1	Bródy Sándor	1	Dózsa Dániel	1
Barabás Miklós	10	Bubics Zsigmond	16	Dömötör János	43
Barabás Samu	19	Budenz József	1	Dörre Tivadar	7
Baráth Ferenc	9	Bulyovszky Gyula ...	2	Dragóner Béla	1
Barcza Imre	1	Bunyitay Vince	9	Dudás Gyula	2
Barczán Endre	3	Burenstam, L. v.	1	Dunay László	1
Barczay Oszkár	4	Büchler Sándor	2	Dussek Ede	9
Bárdosy Gyula	1	Capasso, Bartolomeo	1	Dúzs Sándor	1
Bartal János	1	Catinelli Hektor	1	Éble Gábor	1

Egerváry Gyula ...	1	Gálffy Sándorné ...	2	Heinrich Gusztáv... ..	1
Egressy Gábor ...	4	Galgóczy János ...	1	Heller Ágost... ..	2
Emich Gusztáv ...	1	Gámán Zsigmond... ..	114	Hérics János	2
Endrődi Sándor ...	1	Garay János	1	Hodinka Antal	13
Eötvös Józsefné br.	2	Garay Jánosné	4	Hodor Károly... ..	1
Eötvös Lajos	28	Gáspárdy Géza	2	Hoffer Endre... ..	3
Eötvös Loránd br.	2	Geibel, Carl	1	Hoffmann Alfréd ...	3
Erbelli (?), T. ...	1	Gerando Attila	1	Hollán Ernő	5
Ercsey Sámuel ...	1	Géresi Kálmán	5	Horeczky, B.	1
Erdélyi János ...	14	Gergely Sámuel... ..	51	Hornig Károly	1
Erdélyi László ...	1	Gindely, Anton	56	Hornyk János... ..	19
Erdélyi Múzeum		Gombos Ferenc		Hornyk József	1
Egylet	5	Albin	2	Horváth Döme	10
Erdélyi Pál	1	Gonda László	5	Horváth Gyula	4
Érdújhelyi Meny-		Gönczy Pál	1	Horváth Jenő	4
hért... ..	2	Görgey István	4	Horváth Lajos	1
Esterreicher Károly	2	Greguss Ágost	4	Horváth Lázár,	
Faber Mór	1	Grosz Emil	1	Petrichevich... ..	3
Fabriczius Károly... ..	15	Güdri Sándor	2	Horváth Mihály... ..	1
Falk Miksa	1	Gyalui Farkas... ..	2	Huber A(lfons)	4
Fáy András	1	Gyárfás Ferenc	3	Huber Ferenc	3
Fáy Kuun Irma... ..	1	Gyárfás Jenő	2	Hunfalvy János	3
Fejér (?)	1	Gyárfás István	54	Hunfalvy Pál... ..	3
Fejérpataky László	59	Gyarmathy Miklós	1	Huszár Imre	1
Felméri Lajos	5	Gyarmathy Zsigáné	7	Hübner Emil... ..	1
Fenyő Sándor	1	Gyertyánffy Imre... ..	1	Illésy János	2
Ferencz József	2	Győry Árpád	5	Imre Sándor... ..	3
Ferenczy Ida	1	Gyulai Pál... ..	71	Imre Sándor, ifj... ..	1
Fest Aladár	6	Gyulai Rudolf	3	Indali Péter	1
Fiedler József... ..	9	Gyurina Antal... ..	2	Inkei Imre... ..	2
Filó Lajos	9	Gyurkó Imre... ..	1	Ipolyi Arnold	94
Finály Henrik... ..	5	Haan Lajos	3	Irinyi Sándor	3
Finkei (?)	1	Hajnik Imre	3	Iványos Miklósné	1
Flegler, Alexander	3	Hajós János	3	Jablonowski József	1
Fodor Gerzson	2	Hampel József	21	Jakab Elek	51
Forgách István ...	1	Handmann Adolf, ifj.	2	Jankovich Antal	1
Forster Gyula	8	Hartyáni Imre	1	Jankovich István... ..	1
Földvári László ...	1	Hausfischer Ludwig	2	Janny Gyula, ifj... ..	1
Fördös Lajos... ..	1	Havas Gyula	7	Jászai Rezső	1
Fraknoi Vilmos ...	256	Hazslinszky Rezső	1	Jekelfalussy Lajos... ..	1
Fröhlich Izidor ...	1	Heckenast Gusztáv	22	Jókai Mór	6
Fröhlich Róbert ...	2	Hegedüs István	1	Joó Imre	1
Füssy Tamás	4	Hegedüs Loránt... ..	1	Jósika Miklós br.	4
Gáger Károly... ..	4	Hegedüs Sándor	8	Jurkovich Emil	1
Gál Antal... ..	1	Hegyesi Márton... ..	5	Káldy Gyula... ..	1

Kálóczy Lajos	1	Kovács János	2	Lévay József	5
Kammerer Ernő	1	Kovács Lajos	1	Lichner Pál	3
Kanitz Ágost	3	Kovács Ödön	1	Lindner Gusztáv	2
Kánya Emilia	3	Kovács Pál	5	Lisztkay József	1
Kanyaró Ferenc	8	Kovács Pál	1	Lisznyai Kálmán	1
Kápolnai János	3	Kovács Sándor	1	Lónyay Albert	2
Karácsonyi János	6	Kovácsy Mihály	1	Lónyay Menyhért	1
Karasszon József	8	Könczöl József	1	Losonczy Gyula	1
Kárffy Ödön	1	Kőváry László	11	Lugossy József	10
Károly János	1	Krcsmárik János	1	Madarassy Klotild	4
Károlyi Árpád	880	Kretschmayr, H.	1	Mágosi (?) Simon	1
Kátai Gábor	1	Krieger, S.	1	Magyar Ambrus	7
Kecskeméti Aurél	2	Kriza János	3	Magyar Antal	1
Keller, L.	2	Križko Pál	8	Magyar Pál	3
Kemény Endre, br.	2	Krones, F.	40	Magyary Kossa	
Kemény Gábor	7	Kropf Lajos	41	Sámuel	1
Kemény János	2	Kubinyi Ágoston	1	Majer Mór	1
Kemény Lajos, ifj.	14	Kubinyi Árpád	1	Makkai Domokos	1
Kemény Zsigm. br.	1	Kudora Károly	3	Marczali Henrik	14
Kempelen Riza	1	Kuefstein (?)	1	Margalits Ede	3
Kerékgyártó Árpád	7	Kun Kocsárd	1	Márki Sándor	24
Király Emma	1	Kunos Ignác	2	Marosvásárhelyi ref.	
Király Pál	9	Kussinszky Arnold	1	collegium	1
Királyi Pál	1	Kuun Géza gr.	193	Márton Ferenc	
Kis Bálint	4	Kuun Gézáné gr.	5	(Abonyi Lajos)	6
Kiss Áron	2	Kupelwieser (?)	1	Maszák Leona	1
Kiss Kálmán, H.	14	Kvaczala János	49	Mátrai Ernő	2
Kiss Lajos	1	Ladányi Gedeon.	3	Matunák Mihály	2
Klekner Alajos	1	Lanfranconi, Grazio-		Mátyás Flórián	2
Knauz Nándor	3	so Enea	1	Maulde, M. de	3
Kohl Medárd	3	Laufenauer Károly	2	Mayerffy Irma	1
Kolbenheyer, Moritz	1	Lauka Gusztáv	2	Mednyánszky Dénes	4
Kollányi Ferenc	1	Lázár Ádám	1	Medveczky F.	1
Kolozsváry Sándor	5	Lázár Kálmán	24	Melczer István	1
Komáromy András	3	Lázár Miklós gr.	1	Mentovich Ferenc	7
Komáromy Sámuel	2	Lederer Béla	1	Mentovich Ferencné	
Koncz József	40	Legrelle, A.	4	őzv.	2
Kónyi Manó	1	Lehoczky Tivadar	6	Merényi Lajos	16
Korányi Béla	2	Lehrs, M.	1	Mészáros János	1
Korányi Frigyes	1	Lénárt József	1	Mészáros Károly	1
Kossuth Benjamin	2	Lengyel (?)	1	Mészöly Gáspár	1
Kosutány Ignác	3	Lengyel Antal	1	Mihalik József	1
Kóti József	15	Lengyel Dánielné		Mika Sándor	11
Kovács Ferenc	5	őzv.	2	Mikó Imre gr.	5
Kovács Gábor	1	Lenhossék József	1	Mikulás János	6

Milesz János	2	Pauer Imre	1	Révész Imre	22
Mircse János... ..	3	Pauler Gyula	70	Révész Kálmán	7
Moldován Gergely	3	Pauler Tivadar	1	Rhédey Gábor gr.	1
Molnár Aladár	4	Payr Sándor... ..	1	Rómer Flóris	5
Móricz Károly	5	Pecz Vilmos	1	Rónai Fer. (?)	1
Moritz Károly... ..	1	Perles, Moritz	1	Rónay Jácint	2
Muller, W.	1	Pesty Frigyes	17	Rosty Kálmán	1
Mühlbacher, E.	1	Petelei István	6	Rozvány György	5
Müller (?)	5	Petrov Elek	4	Rózsavölgyi Gyula	1
Nagy Géza	2	Petrovich Ferenc	6	Salamon Antal	2
Nagy Gusztáv	9	Pettkó Béla	19	Salamon Ferenc	99
Nagy Gyula	38	Petzholdt, Julius	1	Salamon József	11
Nagy Ignác	3	Pfeifer Ferdinánd	7	Salles, Felix	1
Nagy Iván... ..	8	Pokoly József	6	Salmen Jenő br....	1
Nagy János	7	Pólya József	1	Sándor János	1
Nagy József	2	Pompéry János	10	Sándor József	2
Nagy Miklós	5	Pór Antal	92	Sayous, Eduard	1
Nagy Péter	1	Prielle Kornélia	1	Sasinek V. Ferenc	6
Némethy Lajos	8	Pruzsinszky Pál	1	Scharff, A.	1
Neterda Modest	1	Pulszky Ferenc	5	Schlos (?)	1
Ney Béla... ..	2	Pulszky Polixena	28	Schmidt (?)	19
Nyikos Lajos	1	Püspöky Mihályné		Schmidt Kálmán	2
Obernayk Károly... ..	6	özv.	3	Schönherr Gyula	43
Odescalchi Arthurhg.	8	Radák Ádám br.	2	Schrauf, Karl	38
Orczy Gyula, id....	1	Radó Antal	1	Schreiber Alfréd	1
Ortvay Tivadar	21	Radvánszky Béla br.	33	Schuler Libloy,	
Óváry Lipót... ..	2	Ranschburg Viktor	13	Friedrich	7
Ökröss Bálint	4	Ráth György	1	Schullerus, A....	3
Öreg János	1	Ráth Gyula	7	Sebestyén Gyula... ..	2
Ötvös Ágoston	18	Ráth Károly	9	Sebesztha Károly... ..	1
Páder Rezső	1	Ráth Mór... ..	9	Seiwert, Gustav... ..	10
Pádly Lajos	3	Récsey Viktor... ..	15	Sejtényi György	1
Pájer Antal	1	Réczey (Imre?)	1	Simén Domokos... ..	1
Pajor István	2	Reich, Josef	2	Smolka, Franz	3
Pálffy Daun		Reiner Zsigmond	1	Smolka, St(efan)	13
Lipótné gr.	1	Reissenberger, K....	7	Sokolowski, Maryan	1
Palló Sándor	1	Reissenberger, Lud-		Solymossi József	1
Pánczél Károly	1	wig... ..	2	Sörös P. Pongrác	12
Pap László, Szobosz-		Reissermayer, Jakob	2	Sőtér Ágost	1
lai	1	Remellay Gusztáv	2	Sporzon Ernő	1
Pap Mór	1	Réthi Lajos	1	Stampfel Károly	1
Pap Mór (?)	1	Réthy Mór (Roth-		Stessel József	2
Papp Áronné	15	baum)	1	Sükei Károly	15
Papp Mariska	21	Révai Simon br.	1	Szabó (?)... ..	5
Papp Miklós, K.	35	Révész György	1	Szabó Albert (Albin?)	1

Szabó Dezső... ..	11	Szeremlei Samu... ..	1	Toldy Augusta... ..	1
Szabó Ferenc... ..	1	Szeremley Lajos... ..	3	Toldy Ferenc... ..	43
Szabó Gyula... ..	11	Szigeti András... ..	1	Toldy István... ..	1
Szabó Jenő... ..	1	Szigeti Gyula... ..	2	Tolnai Lajos... ..	2
Szabó József... ..	1	Szigligeti Ede... ..	5	Tomori Anasztáz	4
Szabó Károly... ..	1	Szilády Áron... ..	120	Tompa Imre... ..	1
Szabó Károly(tanár)	896	Szilády Károly... ..	1	Tompa Mihály... ..	34
Szabó Károlyné... ..	4	Szilágyi Béla... ..	1	Torma Károly... ..	40
Szabó Márton... ..	1	Szilágyi Ferenc... ..	4	Torma Zsófia... ..	4
Szabó Richárd... ..	2	Szilágyi István... ..	19	Tóth Endre... ..	3
Szabó Samu... ..	2	Szily Kálmán... ..	7	Tóth Lőrinc... ..	2
Szabó Titus... ..	1	Szinek Ernő... ..	1	Tóth Riza... ..	4
Szádeczky Lajos... ..	84	Szinnyei József, id.	2	Tóth Sándor... ..	1
Szalay (?)... ..	1	Szinnyei József, ifj.	2	Török Bertalan... ..	1
Szalay Imre... ..	2	Szinte Gábor... ..	3	Török István... ..	8
Szalay József... ..	3	Szinyei Gerzson... ..	3	Török János... ..	10
Szalay László... ..	1	Szirmay János gr.	1	Trauschenfels Emil	3
Szalay László... ..	11	Szokoly Viktor... ..	8	Trauschenfels Jenő	9
Szálbek György... ..	1	Szontágh Antal... ..	1	Trefort Ágost... ..	4
Szamosi János... ..	2	Sztachovich Remig	2	Turgonyi Lajos... ..	1
Számvald Gyula... ..	1	Szűts Ferenc... ..	6	Túry Gyula... ..	6
Szarvas Gábor... ..	2	Szűry Dénes... ..	11	Urházy György... ..	4
Szász Béla... ..	7	Szvorényi (József?)	1	Utiesenovich (?)... ..	1
Szász Domokos... ..	1	Tagányi Károly... ..	7	Vachott Sándor... ..	1
Szász Gerő... ..	2	Takáts Sándor... ..	1	Vachott Sándorné	1
Szász Károly... ..	39	Tanárky Gedeon... ..	1	Váczy János... ..	1
Szász Károly, legifj.	3	Tanárky Júlia... ..	1	Vadnai Károly... ..	9
Szászvárosi József	1	Tarkányi Béla... ..	1	Vahott Imre... ..	21
Szathmári Károly... ..	5	Tauber (?) br.	9	Vajda Dániel... ..	13
Széchy Károly... ..	86	Téglás Gábor... ..	20	Vajda László... ..	3
Széchy Károlyné... ..	10	Teleki Blanka gr... ..	1	Vajda Simon... ..	1
Szécsen Antal gr.	81	Teleki Emma gr.	1	Valé Bolberitz,	
Szegedi A(ntal)		Teleki Géza gr.	47	Ciem. (?)... ..	1
Kilit... ..	5	Teleki Sándor gr.	3	Vámossy Mihály... ..	2
Szegfi Mór... ..	1	Teutsch, D. G.	64	Vámbéry Ármin... ..	2
Székely Árpád... ..	1	Teutsch, F.	1	Vannier, Paul... ..	1
Székely Ferenc... ..	1	Thallóczy Lajos... ..	172	Várady Gábor... ..	5
Székely József... ..	3	Thaly Kálmán... ..	51	Várady Gyula... ..	1
Székelyné... ..	1	Thim József... ..	4	Vári Rezső... ..	2
Szell Farkas... ..	4	Thúry Etele... ..	3	Városov Gyula... ..	2
Szemere Miklós... ..	2	Thúry József... ..	14	Vass József... ..	3
Szendrei János... ..	4	Timon Ákos... ..	2	Véghely Dezső... ..	3
Szentkláray Jenő... ..	8	Tisza Lajos... ..	1	Velics Lajos... ..	4
Szentpéteri Sámuel	3	Titelbach, L.	1	Veress Endre... ..	39
Szerdahelyi József... ..	1	Tóbiás György... ..	1	Veress Károly... ..	1

Versényi György	2	Wilczek Ede gr. ...	4	Zerffy Gusztáv (?)	1
Veszely Károly ...	1	Winter, G. ...	2	Zichy Antal ...	31
Vitkovics Gábor ...	1	Winterstein Magda	1	Zichy István... ..	3
Vizkelety Imre ...	2	Wlassics Gyula ...	4	Zichy Jenő gr. ...	7
Wagner Lajos... ..	1	Wodianer Arthur	1	Zimmermann, Fr.	24
Wagnerné Juhász		Wohl Janka	7	Zombory László...	3
Margit... ..	5	Wosinsky Mór ...	3	Zsatkovics Kálmán	2
Weber Sámuel ...	7	W. (?) Gizella ...	1	Zsilinszky Mihály...	12
Weltner Antal ...	1	Zahszewsky (?) ...	2	Zsömböry Ede ...	1
Wertheimer Ede ...	30	Zarándy A. Gáspár	1	*	
Wertner (Mór ?)...	5	Zeisberg, H. Ritter v.	2	Ismeretlen levélírók	16

★

A fenti jegyzék adatai szerint tehát SZILÁGYI Sándor levelezése 664 levélíró 7094 levelét tartalmazza. Az ismeretlen kézből származó 16 darab hozzáadásával az egész gyűjtemény darabszáma 7110-re tehető.

RÉDEY TIVADAR.